

CONGREGATION
SHOMREI EMUNAH

THE RELIGIOUS ZIONISM DEBATE:
HISTORY, HALACHA
& HASHKAFKA

PART III

MOTZEI SHABBOS PARSHAS MIKETZ
ROSH CHODESH TEVES 5766
DECEMBER 31, 2005

ג'כ"ג' א' ג'צ'ו'ני'ת א' הרק צב' ד'ע'ס'ר (1947 Klausner, ed.)

כתב' הרק ד'ע'ס'ר (ד'ע'ס'ר)

א) גאולת ישראל אשר אנתנו חוכים לה: אל יחסוב החושב כי שתאם ידר השם יתברך שמו משמים ארץ, לאמור לעמו צאו, או ישלח משיחו ברצון שן שמים לתקוע בשופר גדול על נדחי ישראל ויקצצם ירושלימה ויעשה לה חומת אש ומקדש אל כמרומים תרד, כאשר הבטיח ע"י עבדיו הנביאים, גם כן קורא המשכיל, ודאי כל יעודי הנביאים יתקיימו באחדות הימים, ולא יפול ח"ו דבר ארצה, אך לא "במנוסה נלך ולא בחמזון יום אחד, כי אם, פקע מקום תבנה גאולת ישראל, לאט לאט תצמיח קרן ישועה, עד וישראל יעשה חנול

לד' אשר צדיקים יבואו בו, אם מראשית הנשאו פתחי עולם שינשאו ע"י עזרתה פעולה בני עולם, אשר לפתח, רוח קולס רובץ, ועל ידי התעוררות פלתתה יבוא התעוררות שלעילא" גבוה ונשא מאד, ויבא מלך הכבוד

כתב' הרק ד'ע'ס'ר (א' רנ"ח)

ישמע נא לקול צעיר ממנו אם יבוא איש, לעומתו בטה או בכחב ומחזקד לומר דום לד' כי שתאם משמים וישלח משיח, מרד גחלים יחתה על ראשי לאמור כופר בגבוהות, אהה ע"כ חלילה לחשוב כזאה וכן הרמב"ם בסי"א ממלכתם סניא כן, שקורם גוג יהי' נבוא ואחר גוג יבוא משיח צדק בכ"א.

כתב' הרק ד'ע'ס'ר (א' צ"ז - צ"ח)

נחמיה עליו השלום ברוע סנים לפני המלך כורש ויחתן לפניו לבנות חרבות יבשלים, הגם זה כעובר על השבועה הלזו, ה"זו הלא לא בחוקה הלך רק כפעולת החנונים, נתן השם יתברך חנו בלב המלך וחשך ה' בידו הצליח, כך יסוב בעל המסכות יתברך לנו.

ירושלים, כמפורש בסי"ט שלא יעלו בחימת, ומירש רש"י בהזקה, וגם שלא יפירו באבות, רק נצטח על חסד ה' שישים עין חמלתו עלינו, ברצות ה' כושר טועל ירינו, ולא השביענו רק שלא נהיה מן המעשילים לעלות ההרת בחזקה, אבל לרצות אכניה ולפעול ארץ גושבת, מה טוב ומה נעים, אין לך תצות גדולה מזו, כאשר בררתי בארוכה, וכי יעלה על הדעת שכאשר עמד

ה'כ"א"ג ק"ך "ד' ג'צ'ו'ני'ת" קצ'ו'ן ג'צ'ו'ן (א' רנ"ח) א' רנ"ח (ה' ג'צ'ו'ני'ת) 99-102

שיפתרו כל הלכות ע"פ אליהו ז"ל, איך הבינו מזה רבים שאין לקות לתסועת ישראל כ"א בצירוף הפלאות המורגשות כביאת אליהו וכיו"ב, אשר אין ברדכי השתדלות שלנו מקום להם, אבל באם אין ראוי להוניה מאברים מפורשים, שררע נוסה אליהם מפני מאמר שיש לו פירושים סוגני כאשר האריך נזה הרמב"ם ז"ל נכמה מקומות כב"ר ובאגרותיו, כי הפירוש האמיתי של סאל הגמרא הלכתא למשיחא איננה כלל כמו שחשבוהו הסועים הללו ובשל מזה כל השתדלותי וסאיפותינו לתחיית עכו, אכנס בירור הרבר כך הוא סהרי מרין תורה היה ראוי לרזון בכל הלכ

עלינו לקחת מעט דברים על עצם הדעת של השתדלותינו לתחיית עמנו, הגה כפי אשר נכר נתברר לנו שאין דבר נעשרי האמונה ולא כסעפיה שיניא אותנו מן הרעיון סתהיה התחלת התעוררותנו מעפר גלותנו ע"פ השתדלותנו ברדכי הסבע, והליכות הריסודיה, מאליה חולד התלטה שהעבה שוכה להשתרל כזה בכל אשר תשיג ירינו, לבר האמצעי האחר, כגם הסבע עצמו ילטרנו שהיא פיגול לנו, והיא וסלא יעלו בחממה וסלא ימררו באוה"ע ומוזן סהם סתי סטועות, המרידה באוה"ע גם כמלעדי א"י היא פיגול לנו, וצריך שבועה אחרת סלא לעלות לא"י כיר חוקה וולת ע"פ רסיון הממלכות כמו שהיה בימי כורש) והנה דברי חז"ל מורים כמסכות אין

Aviezer Ravitzky, Messianism, Zionism, and Jewish Religious Radicalism, trans. by M. Swartz and J. Chapman (Chicago 1996), pp. 98-99

תורה יהיו הם עיקר תורה כע"פ, א"כ אין לנו צורך כלל לקבע לנו הלכות ברברים שינהנו כשיסוב עמנו לתמיה סהרי או בהכרח יסוכו ג"כ סנהרדיו על מכונם, וריני התורה יהיו נחמכים על פיהם ככל הלכה מסופקת ע"כ כצדק פריך הש"ס הלכתא למה לי לקבע לנו למשיחא, ומשיחא נקרא ג"כ כעת שישוכו ישראל לכצרו, שהוא שורס ביאת המשיח, אע"פ סלא סהרי עריין הגאולה כשלמותה, הכל חולך אחר העיקר שהוא רורו של משיח, שהוא ותתם מעלתו וגדולתו של ישראל.

Messiah ben David. In his eulogy, Kook makes ample use of this paradoxical motif of the doomed redeemer. On the one hand, he does not hesitate to speak of Herzl and, more generally, of "the Zionist vision in our day," in decidedly messianic terms: "the footsteps of the Messiah," "paving the way for the messianic generation," and the like. On the other hand, he carefully restricts the use of these expressions to "material" messianism, the sort associated with Messiah ben Joseph and therefore with crisis and reversal: "[Therefore] the [Zionist] leader fell victim to trouble and suffering." In short, this imagery does not refer to the ultimate end, but to a path full of setbacks that leads to it. "The quest for physical strength and the general appurtenances of national life are the preparations of Messiah ben Joseph, while the forces making for spirituality are those that prepare the way for Messiah ben David." Nevertheless, Kook continues,

א"י' ק"ך א"י'ת ג'רודס (ה'ט"ו א' רנ"ג)

וכיוצא בו נעשה באור הקודש, ילתכלית השתילה החדשה של כרם בית ישראל, באופן שיהיה אור הנבואה האמתית חוזר בסגולת האומה, מוכרחים הערכים המורגלים, על פי צורתם התארית, שנתקיימו אחרי הפסק הנבואה, להיות מתחדשים, גם על ידי כח החוצפא שבעקבתא דמשיחא, ומזה יצא אור חדש מאיר בשפעת נגהו, כעצם השמים לטוהר, והלכו גוים

Ravitzky (p. 102)

the [religious] side there appeared weakness and discouragement. Now, in our time, like the footsteps of Messiah ben Joseph, comes the Zionist vision, which leans entirely toward the material side of things. Because its preparation is lacking [in the other dimension], the forces are not united. . . . until [in the end] the [Zionist] leader fell victim to the reign of evil and sorrow. . . . This man, whom we may consider to have been the harbinger of Messiah ben Joseph, in terms of his role in achieving the great aim of national rebirth in the general, material sense.

and the faith in a systematic and deliberate way."78 It was he who later taught that "the brazen ones of this generation, those who are wicked on principle, those who commit crimes out of spite and not out of pleasure, their noses in the air—these are the lights of Tohu!" (an allusion to a concept in Lurianic Kabbalah: the "lights of Tohu" were heavenly rays that shone downward with such force that they could not be contained by the "vessels" below and so shattered them). Indeed, Kook wrote, these renegades "choose destruction and cause destruction; the world is disrupted by them and they with it; but the source of their courage is in the bit of holiness [that remains in them]," and it is this that "gives them their vigor."79 Or

אמת כי הדלס גם בוין לגל לגרום
נוק להבטחת הזכויות שנתנו לנו בא"י,
ואסילו ח"ו לאחרים, כי יבא הטוב מכל
מקום, אבל להגדיל התעמלות פושעים
ולחתינם באופן נבזל לקרות להם שלום
עליכם מלאכי השרת וכו' מלאכי עליזן,
זה מבנה החכמים באופן שא"א לתארן,
גם שיטתו בענין העלאת הנצוצות הוא
דרך מסוכן, כל עוד שאינם שבים משע
או הנציצות אין בהם ממש, ומבאי בזה
מבנה לנפשות שהוצת תקינות שיתחברו

ואמר על טמא שהור ומראה לו פנים
כאותו שאמר חז"ל בס"ק דעירובין (יב)
על מי שלא היה בדורו נמותו ומטעם
זה לא נקבע הלכה כמותו, ומהו באן
דברים הורים שבחבורין, והרבה התוכחתי
עמו, כי אם כונתו רצוי, אבל מעשי
וכן, שנותן יד לפושעים כל עוד
שעומדים במרדס ומחלים כל קחש,
ואשר הוא אומר, כי בזה הוא דבוק
במדותיו כמ"ש (יג) אחת נותן יד

ונתן בחז"ל חי מושג וציר אחר
מזה שהוא באמת, כי עס"י הידיעות
גם נמשך בהתג הר"ק ש"י כאלו היו
רב נאור ורחב שלמונים ויצאו נגדו
'בחרמת ובדופק, וגם מערכות ה, יוד'
ו, הור"ך הביאו לשעמים מדיעות האלו
שיצאו מצד אחד, ואולם לא זה הדרך
לשפוט רק מצד אחד, יהי מי שהיה
והרה"ג ר' אברהם עק שי הוא
איש האשכולות בתורה ומדות תרומות,
גם רבים אומרים כי הוא שונא בצע,
אולם אהבתו לעיון עוברת כל גבול

A. Bezalel Naor, Orot (N.J 1993) p 25-6

In the Diaspora, there was a conception, a picture other than the reality. It was reported that the Rav, the Gaon R. Avraham Kook, may he live, is an "enlightened" rabbi and mercenary. They opposed him with bans and insults. The

The Rav, the Gaon R. Avraham Kook, may he live, is a man of many-sided talents in Torah, and noble traits. Also, it is public knowledge that he loathes money. However, his love for Zion surpasses all limit and he "declares the impure pure and adduces proof to it," reminiscent of the one [= Rabbi Meir] who the Rabbis said in the first chapter of *Eruvin* (13b) "had no equal in his generation" and therefore, "the final halakhah did not follow his opinion." From this came the strange things in his [= Rav Kook's] books. I argued much with him, that even though "his intention is good, his actions etc. [= are not good]", for he extends a hand to the sinners while they are yet in rebellion and desecrate all that is holy. He says he is emulating the ways of God, as it is written: "You extend a hand to sinners, etc." I say that on this account we confess, "Because of the hand which was sent against Your Temple." The building of "youths" is destruction, even concerning the construction of the Temple, as writes Rashi (*Nedarim* 40a).

True, in Vienna [= at the Agudah convention] too it was resolved not to vitiate the promise of rights granted to us in Erets Israel, or even to delay them, God forbid—for good can come from any place—but to glorify the athletics of sinners and to flatter them in such a shocking manner, to extend peace to them as if they were ministering angels—this outrages the pious beyond description. Also, his theory of uplifting the sparks is a dangerous road. As long as they do not return from sin, the sparks have no reality. Thus, he endangers pure, innocent souls who will connect in this way to the sinners, through the power of the beauty of Japhet. It is also dangerous for the one who delves in this, as our Rabbis, of blessed memory, taught us. Behold the wisest of all men [= Solomon] delved into this to uplift these sparks, as interpreted by our Sages. In this regard, it states, "Can a man stir a fire in his lap?" (Proverbs). Therefore our Rabbis said (Avot): "Wise men, be careful of your words!" Concerning the wisest of all men

Ravitzky p. 114

If such are the views of a Hasidic Rebbe, how much more likely are they to be expected from a Halakhist such as Rabbi Joseph Hayyim Sonnenfeld, chief rabbi of the Jerusalem Edah Haredit (see chapter 2): "[Kook's] way of thinking does not seem right to me. . . . What have we to do with their 'inner distinctions'? God sees into the heart, but we mortals can only see what is out in plain view, can only rule according to law and precept. . . . We must punish with utmost stringency those who violate religious law, and if the Holy One, blessed be He, has hidden considerations, He will do as He sees fit."¹⁴⁷ Against this background, Kook's boldness in judging the secularists by extra-Halakhic criteria becomes all the more salient.

R. Zvi Yehudah Kook (in Ravitzky p. 79)

How is it that the movement for concrete redemption in our time, including the settlement and conquest of the Land [of Israel] and the abandonment and abolition of exilic existence, did not originate with the religious? How is it that some religious spokesmen even withheld their support for Zionism and the movement for redemption? . . . They failed to recognize that it was not that we mortals were forcing the End, but rather that the Master of the House, the Lord of the Universe, was forcing our hand; that it was not human voices that broke down the wall separating us from our land, but the voice of the living God calling upon us to "Go up!"¹

רבי ז' ק"ק באת"ת 'זרא" (p. 56)

האנבה, והשחית, השלום, והגבורה, והתעורר, הבטחון, בדעת ד' אלהי ישראל הש"כ
בקרבו והבנת חלקנו בו, יקוף ויכלול את כל בתינו ואישינו, ציבורנו
ויחידינו, תחת בשתנו יי נירש משנה ניוחמים ושילומים, בחבוש ר' שבר עמו ורפאו

כ"ה"ם זצ"ל רמ"ן כ"ח"ט (רצ"ו ז"א, 1982)

ואורו בתהליכי נאולה ישראל, ללמד על העקרון שבנאולה באה קמעה קמעה, ושהיא ענין של תהליך: לרעה כצורה מופשטת, שמדינת ישראל היא יסוד כסא ד' בעולם, אשר כל תפצה תרא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, כפי שכתב הרב זצ"ל (אורח עמ' ק"ט). אבל לחיות

וכן היה המשך דברי של אבני זצ"ל טוכן - ספרי הרב זצ"ל, הוא ערך הוציא לאור. וא גם זה שהפך את מצינות אבני זצ"ל וחזרה, העיסוק ככתבי הרב, הלימוד אותם וההעסקה הם - אף זאת בא מסגרו ונעשה על פיו.

אבל מעל ומעבר לכל זה, הוא היה המיישם את דברי הרב כשעל, הלכה למעשה, במדינת ישראל הממשית על כל העצמות.

מתוך אמתה והחלטתו למדינה זכנן גם היתם המיוחד שלו לצה"ל, כהגדרת אבני זצ"ל בעצמה ישראל - זכאת ד' רב"ן תאורת עמ' כ"ד. הניעו הכתובים לידו כך שהרב ראו לקיים של צה"ל, כחוקתים ובמסמכים, ככגרים של צה"ל - השמישי מצוה, השמישי רשה שרבי הם משמשים את מצוה ישוב ארץ ישראל, בהם ועל דים זו מחקמת. ואם מצוה הרי קדושה. "אשר קרשט כמצוה וצומו". וזכור לי היטב כאינו שמחה היה האלך בעצמו פתח כפצער צה"ל כיום העצמאות, והיה אמר: הרי כזה כאים לידו כיטוי עצמאותנו בצרף לטתנו עליה.

הוא היה מן היחידים שברד - ראלולא רפסותפניא הייתי אומר היחיד שברדו - שותם במלוא עומקו את הגילוי המשיחי שבמדינת ישראל, שראה את אחד של משיח כקע תעולה מסריעת ישראל, רבים התחילו לנושא המדינה, העריכו את קיומה, אפילו סייעו ברדיה - אבל לחתום את עומק האמת של הגילוי האלוקי שבתקופת מדינת ישראל, להודות בצורה מחולטת עם האמת שמדינת ישראל היא מדינה אלוהית - עם כל בעיותיה - את זה שמענו אך ספרי; את זה חוד וישנן כלי גבול, האת זה הקרן מעצם הויתו.

מתוך אמתה תפיסה נוכחה אהבו אבות נפש את אנשי ההתיישבות לכל נחיה, שהרי אלה ימיים כנפס מצוה ישוב ארץ ישראל. עם כל הכאב והצער על תוסר השלמת בארצות הם של חלק מהם, על אי ההקמה כמצוה אחרת - עם כל זה הגה לאנשי ההתיישבות לם אהבה רכה ורוקא מתוך אמתה ואהבה כאב את החסרון: "צאמית מעמי אהב".

מכאן שמחאו העצומה, שקשה לחת לה כיטי תאורי, כיום העצמאות, אשר לומר - מי שלא ראה את רבנו זצ"ל שמה כיום העצמאות - לז ראה שמתה מימיו, ומי שזכה לראותו בשמחה זו, מי ששמע את דבריו כיום העצמאות - ראה אף כל כולו מודעה עם הודו של

Ravitzky 1.82

Ravitzky p.80

The nationalist ideology of Rabbi Kook and his followers views the history of Zionism as an inevitable and decidedly messianic process, leading to the realization of prophetic predictions: "the State of Israel as the fulfillment of the biblical vision of redemption."⁵ Messianism is no longer

divine call. And it is Zionism that, in the last analysis, prepares the way for universal personal redemption as well. Thus Kook wrote, "The End is being revealed before our very eyes, and there can be no doubt or question that would detract from our joy and gratitude to the Redeemer of Israel! ... The End is here!"¹¹

ב"ר"ב ע"כ כ"ס בקי"ב ג"אן (ה"א)

"ערי יהודה בבנינו" היינו - בזמן שהם תחת שלטון ממשלת ישראל, [א"י, בדיאכא תרתי, בזמן שישראל יושבים בהם, וגם שהם תחת שלטון ממשלת ישראל, ועי' סי' י"ח]. ובפשוטו נראה דהוה"נ י"ל לענין הגדרת "א"י בבנינה", שבזמן שישראל שרויים על אדמתם, והארץ תחת שלטון ממשלת ישראל, אז הוא דנקראת הארץ - "בבנינה", ואז הוא דחלה הבטחת הנביאים שלא יהי עוד פעם חורבן המדינה, כלומר, שלא חסור הממשלה עור מיד היהודים לעולם.

טו. הגדרת א"י בבנינה ובחורבנה והנה אם נתפוס שמדינת ישראל נחשבת כעת "בבנינה", אז מובטחים אנו שלא יהי עוד "חורבן" שלישי, וא"כ נמצא שהקמת המדינה היתה בחינה של אתחלתא דגאולה. ונראה, דקביעות נקודה זו - מתי א"י נקראת "בחורבנה", ומתי נקראת "בבנינה", מוגדר היטב בדברי הפוסקים - לענין חובת הקריעה על ערי יהודה בחרבן, שהמג"א כתב (בריש סי' תקס"א) דהרואה ערי יהודה בחרבן קורע, ואע"פ שיושבים בהם ישראל, כיון שהאומות מושלים עליהם, מיקרי חורבן. הרי שהגדרת

י. "אתחלתא דגאולה" כמושג הלכתי הנה הכיטוי "אתחלתא דגאולה" מקורו בגמ' מגילה (י"ז), מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא, ומבואר בפוסקים שמושג הלכתי הוא זה, ויש בו ב' נ"מ לדינא: א) כבאור הנתיבות (הנקרא מגילת סתרים) לספר אסתר (טי"ט) מבואר, שרשאים לקבוע יו"ט לרגל אתחלתא דגאולה. וב) כתשו מנחת אלעזר (ח"ד סי' ה') פסק להלכה [עפ"י דברי כתת"י בס' הזכרון], שאסור להתפלל שיופסקו המלחמות שהן אתחלתא דגאולה, כי בזה אנו "מאריכים את הגלות ומעכבים את הגאולה".

כי קרבו לבוא וכו'. כלומר, שמתחילה תופסק השממה ששררה בארץ משך כל שנות הגולה, ואח"כ תתקיים קיבוץ הגלויות, כאשר עינינו רואות כל זה מתהווה לפנינו בחמישים שנה האחרונות, ועל התהליך ההיסטורי הזה הבטיח הנביא, שלא ינטשו עוד מעל אדמתם. ונמצא שלפי הבטחת הנביאים בצירוף הכרייתא דכ"ס סנהדרין הנ"ל, עלינו לקבוע שהקמת המדינה שבשנת הש"ח היא אתחלתא דגאולה, וכמשנ"ת. ושמעתי שבפרוץ מלחמת השחרור

לנחלה, ולא תוסיף עוד לשכלם. ואיחא בסנהדרין (צ"ח). בקשר לפסוק זה - אין לך קץ מגולה מזה. כלומר, שכשלא תהי הארץ עוד שממה באופן פיזי, והרי ישראל יתנו ענפיהם ופרים לעם ישראל, זה גופא מהווה הסימן הכי גדול שהארץ תהיה תחת ממשלת ישראל ובכחינת "בבנינה" ההלכתית, ושאו תחול הבטחת כל הנביאים - ולא תוסיף עוד לשכלם - שלא יהיה עוד פעם חורבן הארץ. ובגמ' מגילה (י"ז): איחא, ומה ראו לומר קיבוץ גלויות לאחר ברכת השנים, דכתיב, ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל

1

When the State of Israel was established in 1948, many of us believed that we had entered an era of at'chalta di'geula - the beginning of Messianic redemption. Our conviction that we are now living in an era of incipient Messianic redemption was strengthened and confirmed by the wars of 1956 and especially 1967. And the recent Yom Kippur War did nothing to shake our belief.

2

What we Messianists are committed to, is the expectation that the Zionist gains to date will not be rolled back; that those developments which constitute prophetic fulfillment will not be erased; that the Jewish population of Israel will continue to grow; that Jerusalem in its entirety will remain in our hands; that Israeli control over Judea and Samaria will not be surrendered; that Torah life and values will continue to increase in Israel. The at'chalta di'geula hypothesis implies such an ongoing pattern of events. In line with my empirical posture, I must state that should God forbid, any of these expectations be falsified, I would have to say Al Chet!

3

great and long awaited? Of course, "political sovereignty . . . need not necessarily be considered Messianic." It is indeed only a necessary, not a sufficient, condition of the Messianic age. But since political sovereignty is a necessary condition, and one that has not occurred in close to 2,000 years, does it not invite the hope that this indeed may be the beginning of even greater things to come? Would Rabbi Lamm deprive us of the exhilarating religious experience of recognizing beginnings, sensing opportunities, responding to partial redemptions?

4

Can we, even if we wanted to, blind ourselves to the incredible resemblance of our events to those promised long ago by Prophets and Sages of Israel? Would not such blindness constitute the ultimate act of ingratitude by a people trained to "understand the years of each generation" and exhorted to listen for the "sounds of the feet of the messenger?"

It is important to take risks. The issue we are debating is not a mere verbal one. To recognize in the events of our day, at'chalta di'geula, is to accept the obligation to respond in a special way. It means that we must look upon Aliyah as a Mitzvah charged with historic urgency. It means that those al-

5

I have great understanding for Rabbi Lamm's refusal to exchange his cool historic perspective for the impetuosity of Messianic ardor. He reminds me of the young man who having twice loved and lost, spurns the advances of even the most deserving of maidens lest he be hurt again. Such an attitude is quite understandable under the circumstances, but sick and pathetic, nevertheless.

Avoiding hezekiah's mistake
Rabbi Lamm fears the psychological and spiritual disasters that can result from disillusioned Messianists, and hesitates to take the risk. My own nightmare is that ours just might turn out to be a genuine Messianic opportunity which might never develop because we decided to play it cool.

מכתבו של הרב ל"ג, 7, 2011
ישראל (16-5)

מכשיב גאולה העתידה אשר היא בהרבה מלכיות שאין אחת דומה לחבדיותה ואין ישראל שנקרבת דומת וליזו במעשיהם. בודאי ארא לחשוב מצד השכחתיא יעשה ונבטיה, וכבר אמר ה' כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי.

עיקר הישוב, ושאר מלכיות יחשו לדבר ויגורו גורת המן ריל, וחלילה לנו להראות נעמק וחשוב סימני גאולה, ורק העיר ה' בלבנו להשיב שפמות הארץ ולעשותה לישוב, ויחזר מזה לא ידענו מאומה, ואין לנו לדבר בזה אלא לחכות בלב ולהאמין לגאולה באיזה אופן שירצה לשי מעשנו, על כן אינו מסכים לשוב ולהפסיק ספר, דרישת ציון שיש בו טבחה לסיקר, העסק, הפסים ית יורנו דרך היצירה וחמץ ה' עלינו יצליח לדשיב גשמות הארץ ויחזו לדאות ישראל בגוייהם.

בשם העמוס בעבודה
נפתלי צבי יהודא ברלין

יום זום השביעי יחסך לשריש תרניא
בבד הרב המוטלג ודרשן, ליקח נשמות בדכרו, בהסימו מסורו כיש
מי חיים יוחא ינה גיי.
כבר כתבתי בקצרה למעייכ גיי שאין נשטי נוחה מהספר, דרישת ציון
שחעלה תגונן וצדיק מהרציה קלישער זל כי נוסד על איר מחשה שרעה
בארצות המערב שניתו שודי זכיות לאחינו, וחיה מדמה כי זנת הבסחה

עוד זאת שיסוד דעת הגאון הגיל, שחזו תחלת הגאולה, ובזה מסתמים
דבריו לבאר הארץ גיט לדי גאולה - ובאמת אין אדם יודע קד מה סדר
הגאולה העתידה, והדי גאולה סגרים מצד הסכרא ויה שסוסה מגאולה

אסמם כל הדברים הללו אינו נצרכים אלא לפי עזמת הגאון שהחל אורה
של הגאולה בזמנו, אבל בודיו שאנו כבושין בגולה וגורות מתחדשות
אשר לנו להזכיר רעיון של גאולה בענין ישוב הארץ, דבלי ספק ישמענו
חזוננו ושריו דישוב הארץ עיי ישראל אחתלאת דגאולה היא ושריש חיו

1) ישראל לרסיוס; ואשר שיהיה אנוני, בי רובא דמנבר מדמנהדים בארצנו לתרעון זהה הם משלומי אנוני ישראל החדושים סובת עמם בכל לבם, ורק שדושיים הם באמת, כי יש בזה איזה ענינה ברה, לואח מצאנו את צעמנו סמחייטיים כדבר להדאע גלח לכל, כי אתרי שתקרנו ודרשנו חישב חזקרי ההתבוננות בזה יסאלים אנו להגיד בביחוד, כי והענין הזה הוא נקי מכל סוג וססול ותאין בו חלילה שום דבר שינגד לדת, וכי"י דתיים וראשים ופרסמו, כי בנתנע לדת האנונה אינם מתערטים ואינם

2) הוצים לנתנע בו אסילו סוס הששפה וכל החושבים, שיש בתרעיון תנה אינה עניין של נאולה והתנדוד וביאת המשיח ועי"י האים, שיש בזה הריסה לעיקר ארע מעיקרי אמונתנו הק', אינם אלא סתמים, אין בזה גם שדושיים של הענין מתנאללה, כל עקרו של החשיון הזה וחסרו איענו אלא הסבת מצב איענו והסמללים, כי בהיות בחשנים והתחזכות יחד מצבנו פלאים ורכים מאוהנו מתפוזים לכל חוח יד שבענו ימים והמקומות כאלה, אשר החדש מהסמטרה גתעבוללות אינו חשש רחוק, לואח ראי כי המקום והחוד מסוגל לפני אחרנו תוא וק חישבו באח"ק, שיתנו לחדד אדמתה, ויש לקיות,

3) ונאת היא עיקרה של ותנועת הוונת, ואם יש אינה דושיים או מסיים, שבעת שדושיים לעיון תבנו גם מהנאללה וביאת המשיח, ונתחבים מקום לחשוב מתשבת שיגיל על. והרעיון הזה כאלו בא להסיג גבול הנאללה והאמתית, כי אשם בזה, הם רק חזות נשסם ידבר, והושמתי מהמכסלה הזאת על ימים יערו, ואינו לתעו,

4) סוף דבר, יש להעת, כי כל מה שסמלו של הרעיון הזה ללא אמת ויאן ואין לאו הדקת התץ ולא והתרות המאללה הפתחה לא ענינה קלת ברה ולא איזה הריסה וחלילה בענייני שסמט, אבל יש סאן האיה ענאמה חזקה לתשבת מצב אחרנו והאסללים והדרימת קרבם ככורה, אם יברנו מה רק מהנד חסלילי העא

5) שמנו לנו לימוד דפריס לברה, כי ככל אנון אין בזה שום גריעה קלה לפניי ודת חלילה וחלילה מהת ולשאת כל מי שלא חש ומרגיש בצרוחהו של ישראל, ידעה לעזת חלק בתנועה הציונית שד יחום קרן עמו בבנות היטה לעיון סגור שלום העינים ותחיתה בשות ד' ונת שבות עמו לעיון ורשאים אבייר,

- נאום יצחק יעקב ריינקס אבייר
- דפי"ק לירא
- נאום אפרים רובקרי הסקן לאם, החוי"ב
- ווערבולאוו ההגליל.
- נאום נדום גריהויו אבדיק טראקי.
- ונאום פנחס כמהרי"י זלחיה ראזאווסקי
- החופסיק שווינצאן.

Prof. J. B. Solovitchik "Kol Dodi Dofek" Trans. L. Naplary in
p. 68-9 SIX KNOCKS

Theological and Halachic Reflections on the Holocaust

Eight years ago, in the midst of a night of terror filled with the horrors of Maidanek, Treblinka, and Buchenwald, in a night of gas chambers and crematoria, in a night of absolute divine self-concealment (*hester panim muhlat*), in a night ruled by the satan of doubt and apostasy which sought to sweep the maiden from her house into the Christian church, in a night of continuous searching, of questing for the Beloved—in that very night the Beloved appeared. "God who conceals Himself in His dazzling hiddenness" suddenly manifested Himself and began to knock at the tent of His despondent and disconsolate love, twisting convulsively on her bed, suffering the pains of hell. As a result of the knocks on the door of the maiden wrapped in mourning, the State of Israel was born!

How many times did the Beloved knock on the door of the tent of His love? It appears to me that we can count at least six knocks. First, the knock of the Beloved was heard in the political arena. No one can deny that from the standpoint of international relations, the establishment of the State of Israel, in a political sense, was an almost supernatural occurrence. Both Russia and the Western countries jointly

supported the idea of the establishment of the State. This was perhaps the only proposal where East and West were united. I am inclined to believe that the United Nations organization was created specifically for this purpose—in order to carry out the mission which divine providence had set for it. It seems to me that one cannot point to any other concrete achievement on the part of the U.N. Our sages, of blessed memory, already expressed the view that at times "rain" descends "for a single person," or for a single blade of grass. I do not know whom the journalists, with their eyes of flesh and blood, saw sitting in the chairman's seat during that fateful session when the General Assembly decided in favor of the establishment of the State. However, someone who at that time observed matters well with his spiritual eye could have sensed the presence of the true chairman who presided over the discussion—i.e., the Beloved! It was He who knocked with His gavel on the podium. Do

p. 70

Second, the knocking of the Beloved could be heard on the battlefield. The small Israeli Defense Forces defeated the mighty armies of the Arab countries. The miracle of "the many in the hands of the few" took place before our very eyes. And an even greater miracle occurred at that time. God hardened the heart of Ishmael and enjoined him to do battle against the State of Israel. Had the Arabs not declared war against the State, and, instead, agreed to the Partition Plan, the State of Israel would have lacked Jerusalem, a large part of the Galilee, and several areas of the Negev. Uad Pharaoh,

p. 70

Third, the Beloved began to knock as well on the door of the theological tent, and it may very well be that this is the strongest knock of all. I have often emphasized, when speaking of the land of Israel, that all the claims of Christian theologians that God deprived the Jewish people of its rights in the land of Israel, and that all the biblical promises regarding Zion and Jerusalem refer, in an allegorical sense, to Christianity and the Christian church, have been publicly refuted by the establishment of the State of Israel and have been exposed as falsehoods, lacking all validity. It requires a comprehensive knowledge of Christian theological literature, from Justin Martyr down to contemporary theologians, to properly appreciate the great miracle which so clearly invalidated this central premise of Christian theology. We ought to take note of the "learned" explanation of our

p. 71

Fourth, the Beloved is knocking in the hearts of the perplexed and assimilated youths. The era of self-concealment (*hastarat panim*) at the beginning of the 1940s resulted in great confusion among the

Jewish masses and, in particular, among the Jewish youth. Assimilation grew and became more rampant, and the impulse to flee from Judaism and from the Jewish people reached a new height.

Suddenly, the Beloved began to knock on the doors of the hearts of the perplexed, and His knock, the rise of the State of Israel, at the very least slowed the process of flight. Many of those who, in the past, were alienated from the Jewish people are now tied to the Jewish state by a sense of pride in its outstanding achievements. Many American Jews who had been semi-, demi-, or

It is good for a Jew not to be able to hide from his Jewishness, but to be compelled to keep on answering the question "Who art thou?" and what is thine occupation?" (cf. Jonah 1:8), even if, overcome by cowardice, he lacks the strength and courage to answer proudly: "I am a Hebrew; and I fear the Lord, the God of heaven" (Jonah 1:9). This persistent question, "Who art thou?" binds him to the Jewish people. The very fact that people are always talking about Israel serves to remind the Jew in flight that he cannot run away from the Jewish community with which he has been intertwined from birth.

p. 73

The fifth knock of the Beloved is perhaps the most important of all. For the first time in the history of our exile, divine providence has surprised our enemies with the sensational discovery that Jewish blood is not free for the taking, is not hefker! If anti-Semites wish to describe this phenomenon as "an eye for an eye" so be it; we will agree with them. If we wish to heroically defend our national-historical existence, we must, at times, interpret the verse "an eye for an eye" (Exodus 21:24) literally. How many eyes did we lose during

I am certain that everyone who knows me knows that I am a believer in the Oral Law and, consequently, that I do not doubt that the verse refers to monetary compensation, in accordance with the halakhic interpretation. However, with regard to Nasser or the Mufti I would demand that we interpret the phrase "an eye for an eye" in a strictly literal sense—as referring to the removal of the concrete, actual eye. Pay no attention to the fine phrases of well-known Jewish assimilationists or socialists, who continue to adhere to their outworn ideologies and think that they are living in the Bialystok, Minsk, or Brisk of 1905, and who publicly declaim that it is forbidden for Jews to take revenge at any time, any place, and under all circumstances. Vanity of vanities! Revenge is forbidden when it serves no purpose. However, if by taking revenge we raise ourselves up to the plane of self-defense, then it becomes the elementary right of man qua man to avenge the wrongs inflicted upon him.

p. 75

The sixth knock, which we must not ignore, was heard when the gates of the land were opened. A Jew who flees from a hostile country now knows that he can find a secure refuge in the land of his ancestors. This is a new phenomenon in our history. Until now, whenever Jewish communities were expelled from their lands, they had to wander in the wilderness of the nations and were not able to find shelter in another land. Because the gates were barred before exiles and wanderers, many Jewish communities were decimated.

Now the situation has changed. If a particular people expels the Jewish minority from its midst, the exiles can direct their steps unto Zion, and she, like a compassionate mother, will gather in her children.

the land of Israel brought them by boats and planes to her? Had the State of Israel arisen before Hitler's Holocaust, hundreds of thousands of Jews might have been saved from the gas chambers and crematoria. The miracle of the State came just a bit late, and as a result of this delay thousands and tens of thousands of Jews were murdered. However, now that the era of divine self-concealment (*haster pan-*

p. 100

Only the religious *shivat zion* movement, with its traditional and authentic approach, has the capacity to rectify these distortions. If you were to ask me: What is the task of the State of Israel? I would answer: The mission of the State of Israel is neither the termination of the unique isolation of the Jewish people nor the abrogation of its unique fate—in this it will not succeed!—but the elevation of a camp-people to the rank of a holy congregation-nation and the transformation of shared fate to shared destiny. We must remember, as was emphasized earlier, that

p. 25

When the Mizrachi was founded in 5662, the founders of our movement fulfilled "go out from your country, from your birthplace, and from your father's house" (ibid.). For he who joined the Mizrachi was virtually excluded from his birthplace, and ostracized from his spiritual paternal home.

We were lonely, as Joseph the dreamer was lonely among his brothers who mocked him. Our brethren

p. 29

In this dispute in the name of Heaven, Divine Providence decided in favor of Joseph, and the house of Jacob was saved from destruction only due to Joseph's dreams. What would the brothers have done

What was the dispute between the "Joseph" of 5662 and his brethren, the great Torah leaders? These

p. 31

The Joseph of 5662 unconsciously sensed that it was forbidden to rely on a continuation of the status-quo, that great changes were about to occur in Jewish life for which we would have to be prepared. He sensed the

p. 32

God handed over technical legal matters to the authority of the Sages, to rule on what is clean and what unclean, to decide between obligation and exemption, forbidden and permitted. But in historical questions, not those relating to the legal status of ovens, food, or determination of fixed monetary obligations, but those relating to the destiny of the Eternal People, God Himself decides as to whose interpretation shall become the "law" (the historical development). Nor

p. 116

You may ask, what is the attitude of Orthodoxy to the State of Israel? I cannot speak in the name of all Orthodoxy -- at present I am speaking in my own behalf -- but I think that many will agree with me. Certainly, our attitude is positive, can it possibly be otherwise? Which faithful Jews can be against Israel? Let us put it simply, God created the State of Israel, can "flesh and blood" be so brazen as to oppose it? My acquaintances, my students,

p. 26

a tragedy for Joseph. They (the contemporary anti-Zionist religious brethren) drove "Joseph" (religious Zionists) from the shtibelach (small centers of prayer and study in Eastern Europe), forced him out of the rabbinate, and expelled him from the society of Torah scholars. They humiliated him everywhere. The tragedy, above all, lay in the fact that the controversy between the Joseph of 5662 and his brothers, the Tribes of God, was in truth based on a misunderstanding -- just as the ancient controversy between the first Joseph, the son of Jacob, and his brothers was a result of "they saw him from far off" (Gen. 37:18): a lack of communication.

p. 30

acts" (see IIChron. 20:3), and they categorically rejected all dealings with the secular. Their entire pattern of thought, motivation, and feeling was permeated with sanctity, the environment within which they lived was laden with holiness, tradition, and Torah.

The Joseph of 5662 (the Mizrachi) was as one who "prophesies and does not know what he prophesies". He agreed with his great brothers that if the future is viewed only through the telescope of the present, there was no justification for joining the so-called "freethinkers". But within the Joseph of 5662 there gnawed a dark foreboding of something terrifying, an apocryphal vision of catastrophe, of cataclysm, of tempest and imminent destruction. Although he could

can any one dispute the ruling of God in this domain. In the controversy between Joseph of yore and his brothers thousands of years ago, God decided in accord with Joseph's interpretation of the historical process. In our days, the Creator of the universe similarly decided that the (historical) "law" will be as the Joseph of 5662 (religious Zionists) had predicted -- in accord with the view of him who had little faith in the future of East European Jewry and who dreamed of another land and other conditions.

p. 117

We admire the State with all our heart, we pray for her welfare, we send her our sons and stand united to defend her. But it is not the highest good. Our highest ideal is our faith; the basic foundation of our existence is that "beyond the river" which symbolizes the people in its confrontation with God and with its unique way of life.

לא יאמין כי יספר כי אחרי ההגלות זרזן לבם מפי עצמם
עד ימצאו שהשמים בלכותם שיתחברו להם — אשר זה סביא תס הון גדול
על כל קהל הגולה, כי יתנו להם מקום ואחיוה לענינם ואך ימצאו גם ששענה
בעה שנודע כי הוא חסאה הרבים.

וברבה רבה למע"כ שיח" וכל היקרים יחד אשר לבם חס ורתעוררו
ענתה ה', תחוקנה ידוהם לתוציא כל מפעל בזה לארה, והיו מסוכי
דברים במש ויבורכו ויאשרו, ולענה סוכה יתברו ויחתמו.
מיקרנם היום הלוי סאלאווייצני.
יום ו' י"ט אלול התרנ"ט בריסק יצ"ו.

כתב כבוד הנאון האבר"ק בריסק שליט"א.

יכתב ויהתם לאלתר להיום טובים וארוכים כבוד הרב הנכבד סופלם
והיום וידיא סעוין כיש ב'ר' יעקב מושה נ"י ברפם ברבה וכי"ט.

אחרי הברכה סמעי"כ שי', הגיטי סכתבו, ורב תורות על פעולתו
לסוכ. כן קראתי יתר דבריו בנידון "בת העוונות" שנתחבב ונתאבדו עתה
בחוקה, ולא אבוש סלאמר כי לא אדע אך למנוא ססילות לצאת נגדם, אחרי
כי האנשים, הלא סהם נודעים במקומוהם לרעה, ותכליתם
כבר תודיעו ופדסכו כי הוא לעקוד יסודי הדת — ולהכליה זה גם
לבוש את כל סקוסות סוסבות ישראל בכדי שיהי זאת
עזר לספרתם וכאשר כבר תודיעו את כל אלה ונלו סחשבתם
כסכ"ע, ובה טוכל עוד להסיף דבר בזה, האם יאמנו דברינו עליהם
סאשר הם אוסרים וסנלים בעצמם.

The Rav Speaks

P 34

As I stressed, the altar of "Get you out from your birthplace" (Gen. 12:1) still exists. Many talmudic scholars still suffer; I prefer to speak about myself rather than others. I was not born into a Zionist household. My parents' ancestors, my father's house, my teachers and colleagues were far from the Mizrachi religious Zionists. They too held "why meddle in the secrets of the Merciful One?" My links with the Mizrachi grew gradually; I had my doubts about the validity of the Mizrachi approach. In the final analysis,

1.36

If I now identify with the Mizrachi, against my family tradition, it is only because, as previously clarified, I feel that Divine Providence ruled like "Joseph" and against his brothers; that He employs secular Jews as instruments to bring to fruition His great plans regarding the land of Israel. I also believe that there would be no place for Torah in Israel today were it not for the Mizrachi.

Rav Mayer Twersky, "A Glimpse of the Rav"
in Abbi Joseph B. Solovitchik: Man of Holiness, Man of Faith
ed. M. Genach (1998)
II. 116, 118-119

In the annals of gedolei Yisrael the Rav's support for and embrace of the Mizrachi movement were not trailblazing. Quite the contrary. Such towering, awe-inspiring figures as Rav Meir Simcha haKohen of Dvinsk (the Ohr Sameah) and Rav Shlomo haKohen of Vilna (Binyan Shlomo), universally recognized gedolei hador, wholeheartedly embraced and enthusiastically supported Mizrachi. Nor did they stand alone. Many, many prominent rabonim, among them such outstanding figures as Rav Hanokh Henokh Eigus of Vilna (Marheshet) and Rav Moshe Shmuel Glazner (Dor Revi'i), were avid, public supporters of Mizrachi.⁶³

P. 35

stories. Rav Chaim was perhaps the greatest lover of Zion in his generation. He always played with the idea that once he had married off his children, he would hand over his rabbinat to one of his sons, settle in the land of Israel, buy an orchard, and fulfill the commandments pertaining to the land of Israel (agricultural laws).

However, his love of Zion and Jerusalem has no relation to the Zionism of Chaim Weizmann as expressed in his book "Trial and Error". They are in direct

Community, Covenant, and Commitment, ed. N. Helfgot (2005) p. 163-4

I agree with you that there is a third halakhic approach which goal of our historical and meta-historical destiny. This third approach (which is the normative one in all areas), I would allow myself to guess, would be positively inclined toward the State, and would express gratitude for its establishment out of a sense of love and devotion, but would not attach excessive value to the point of its glorification and deification.

less we must underscore the following. The Rav's religious Zionism was not infected or even tinged by messianism. (The mitsva of v'yirashitem etlah is operative at all times; the post-holocaust reali-

ties necessitating a state are unrelated to messianic considerations or speculation.) His support for Mizrachi and Medinat Yisrael was not fueled by messianic activism.

Sadly, the manifold dangers of messianism (as distinct from traditional fervent messianic belief), in all its guises, against which our Sages cautioned us,⁷⁰ are painfully evident in contemporary society.

H. Walter Wurtzbeger, "Mabti Joseph B. Soloveitchik as Poseh of Post-Modern Orthodoxy" in Exploring the Thought of Rabbi Joseph B. Soloveitchik ed. M. Angel (1997) p. 9-10

The Rav's z.t.z.l. endorsement of Religious Zionism is also closely related to his belief that taking the initiative in ameliorating natural, economic, social or political conditions, far from being a usurpation of divine prerogatives, represents a religiously mandated activity of becoming partners with God in the process of Creation. This position

Israel, the Rav's approach to the building of a Jewish state was completely devoid of Messianic overtones but focused upon the material and spiritual needs of the Jewish people and the obligation to do whatever is in one's power to ameliorate their conditions. Similarly,

A. Wurtzbeger, God is Proof Enough (2000) p. 90

Rabbi Bernard Lefkowitz, "The Rav as Communal Leader" in Man of Helechos, Man of Faith, p. 249-50

ESPECIALLY NOTEWORTHY IS Rav Joseph B. Soloveitchik's approach to Messianism. On the one hand, he categorically refuses to treat the establishment of the State of Israel as a Messianic event. For all his enthusiasm for an independent Jewish State, he was not even prepared to accord it the preliminary status of Atchalta De'Geulah (the beginning of the Redemption). On the

The Rav clearly had a great love for the land of Israel and a great affection for the State of Israel. He saw the State as a means to an end, as meaningful only insofar as it helps fulfill the historic destiny of what he called "the covenant of the committed." The State of Israel, dedicated to God, aware of its unique historical and political position, is an indispensable instrument of national religious fulfillment.

אימתו די רבנוקב מנה ישנו הפתנס הסיני שאוהבים לעטט שמטע של אלף סיל מתחיל כנעוד אחר. כפונן נהגה אתחלתא ובמסין זה אני יוכל להיות שוהף לאמנה אותם אנשים. אבל איפה אני מציאים כמטע הנה בקולמטר הבאשון או בקולמטר החמש מאות חשעים ותשעהו אני מתאר לעצמי שלא כקנה זה ולא לקנה זה. אז אתחלתא די אכל זה לא מרכיב מרכיב בתנועה הדימוימית שלי, שאני מנפה שמחר בבוקר אני אקום!

יבנות מסוים. עד כמה אתה חושב במעשים נשמים וחבריים רבנה אתה חושב במעשים רוחניים ומטוריים. וכאן יש לי ויכוח עם האנשים שאהה מוכיר אותם. הרפתורים שהם מונים לעוניו נאולה, אינם לעצמי חקלאות וכדו', אני ודאי לא מוקול בהם, אבל כאשר אני מותח תניד, אני בראש ובראשונה מתרבר מפריתת ושנעו במסין הרוחני. אני רוצה לקנות שיעמנו לאמר ים תהום אותו רכינו הנה, הרוחני אני לא חי מתחשה שכמה מאמשים אלו חיים בה שאוטוטו הכל היקל לפרוץ. כמובן כגדול יישועת ה' כהרף עין. יהודי ה' תקצו"י המכה יכול ליצור יש מאין שיהא רוצה, אבל אני מודר. כמסוים של הנמכים על תהליכים השעונית חבתיים והתפתחתיים ודי כמה שאני יכול לראת

אתחלתא דגאולה
מה דעת הרב על הסוגג מעולמו של הרב קוק ותלמידיו "אתחלתא דגאולה"!
מבחינתי וזה מטע מאוד מעורבל אני לא מרשיע שאטעו אומנונו נקמאים בימות המשיח. אני חרנה להאמין שהמפנה שחלע עם שיבת ציון. כל המהלך היה של חרות כנסת ישראל לארץ ישראל הוא לא בר-משמעת רק כמשיור הפוליטי והמאופולטי. אלא יש כאן סיבה מסוימת לזירה ההיסטורית וסוגו אחר של חיים. זהו מפנה משמעותי בתולדות כנסת ישראל. בזה אני מסמין וואני רוצה לקוות, אם בני אנוש רוצה ואת על כל צער ועמל. בני וזה צעד לכראת תהליכי נאולה כפי שאני מבין אותם. אני חושב שכאן השאלה היא לא רק האם וגוי "אתחלתא דגאולה" או לא, אלא וחת איד אתה תופס את התאולה ענינה. כאן יש בהחלט

Rav
Ahron
Lichtenstein
(www.tziyunt.org)

Norman Lamm, Seventy Faces (Vol. 2 p. 215, 216)

Seventy Faces (p. 232-233)

A third approach, with which this writer identifies, takes exception to the apocalyptic-salvific versions of current history as illustrated by the two theories described, especially the second. Some criticisms have already been mentioned and more can be added. Most important, while searching for Messianic clues has been a psychologically understandable and spiritually justifiable endeavor, the development of a formal ideology that asserts dogmatically that we are in a specific stage of the Messianic redemption may well be an act of presumption. Are those of us who are devoid of the gift of prophecy privy to divine secrets?

6. Which brings us to the next step: is Religious Zionism inextricably tied to the Messianic assumption, that of at chalta di-geulah, the "beginning of the redemption?" Or can it function, perhaps more successfully, without the benefits of Messianic fervor, but also without its negative consequences?

the State is reshit tzemichat geulatenu—another term for at'chalta di'geulah—as so many Israelis and Diaspora Jews declare in their "Prayer for the Peace of the State of Israel," entails a certain spiritual arrogance, as if we have lifted the veil into the mysterious eschaton and wrested from the Messiah his deepest secret: the time of his arrival. To read the present as a historian of the future, instead of as a journalist, is the prerogative of the prophet, provided God has shared His secrets with him. Ordinary humans tread on dangerous ground when they purport to view events from a divine perspective.

must be a major factor in our thinking and attitude. Hence we must seriously confront the axiom of the nationalist right of our national-religious camp, and we must ask deep, probing questions about the nature of Religious Zionism.

My feeling is that classical Religious Zionism was tragically sidetracked after the euphoria of 1967 and linked to an extreme form of nationalism (i.e., territorialism) of which the elder Rav Kook would not have approved. I was disturbed by Gush Emunim from the very beginning. I admired them—and still do—but their ideology and self-certainty scared me. I should have talked

I wish to make it clear that I do not deny the Messianic character of our times or of the State. To do so with any conviction would be to commit the same sin of presumption. What I am saying is that I do not know, and that I believe this form of skepticism or Messianic agnosticism is the only valid spiritual position under the present circumstances. Since the Messianic quality of present-day events is not empirically demonstrable or verifiable, the wisest way for one who is committed to the traditional belief (or, more accurately, any of the various traditional beliefs) in the Messiah is to "bracket" the question, as phenomenologists would say.

It is because I so identify with Religious Zionism and am so proud of its brilliant record of achievement on behalf of the People and Land and Torah of Israel, that I believe that it is time to reassess the tendency to evaluate all current events through the Messianic prism—without at all yielding a single tota of the belief in biat ha-mashiach be'chol yom she'yavo, for the latter phrase means, quite literally, whenever Messiah comes, and not necessarily that all that is happening this very day is related to his imminent arrival.

M. Lamm, in Shema (May 3, 1974)

①

A statement of uncertainty, not disbelief

I must make clear that I do not deny that ours is an era of incipient Messianic redemption. What I am saying is that I do not know whether it is or not, and that I challenge the certainty of those who assert such superior knowledge. I consider it spiritually presumptuous to declare, without benefit of prophetic inspiration, that we are privy to divine secrets. God's plans are known to us only retrospectively. "Thou shalt see My back, but My face shall not be seen" (Ex. 33:23). The ways of God in history are too wonderful, too mysterious, for us either to deny or to assert that we are in a particular phase of a pre-ordained drama. One thing we can learn from current history is that we are unredeemed and need Messiah. One thing we can learn from past history is that it is dangerous to pretend to know when he is coming - or came.

③

Rabbi Spero has succeeded in frightening me. I am appalled at the tenacity with which he advocates this semi-mystical veneration of arms and armies. Such is

④

Yet Rabbi Spero, who speaks condescendingly of "cool historic perspective" in favor of the "impetuosities of Messianic ardor," may be responsible, along with others of his conviction, for misdirecting the whole inner debate that is to take place in Israel by substituting a kind of transcendental naivete for sound political reasoning. This is not Messianism; this is messy-ism!

Encouraging a "wait and see" attitude

I do not impose an either-or alternative on the Messianic claim. I wholeheartedly agree with the eminently reasonable assertion of the Sages that the Messianic redemption will come kimah, kimah - "bit by bit," rising like the dawn. But not every "dawn" is a Messianic dawn, unless

⑤

Neglecting the personal messiah

Furthermore - and here I turn specifically to religious intellectuals such as Shubert Spero - what of the personal Messiah of the Jewish tradition? Have we not, in our debate in these pages, unconsciously hypostatized him into an "age" - the Reform view, and reincarnated him into a geo-political entity called the State of Israel - the Zionist transformation of the personal Messiah? Have we, in all our talk about the Messianic age as precipitated in Israel, forgotten about Messiah as an individual? I remember an article in Hadoar several years ago in which Rabbi Soloveitchik (responding, I believe, to an article by Elie Wiesel) wrote that he is always careful not to speak of Messianism - because he believes in the coming of the Messiah!

②

A deep commitment without messianism

My commitment to the State of Israel does not require Messianic presuppositions. That commitment was forged in the fires of the crematoria; in the hatred of and indifference to Jews by the "civilized" countries of the West; in a love of Eretz Israel and Am Israel which are the purpose of Medinat Israel; in the expectation that Torah has a better chance in Israel today than in the Diaspora. Therefore, especially because I can get along without a Messianic undergirding for my love of Israel, I will not risk a premature Messianism which, history has taught us, can lead to psychological and spiritual disasters.

Rabbi Spero's hopes are my hopes too. And my belief in Messiah is in no way diminished by my refusal to share his faith ("conviction" is a better word) that we are living through at chalta di'geula. My skepticism ultimately issues not from faithlessness, but from timorousness in the face of the mystery of God's way in history, from an awareness of the grotesqueness of pretending to a divine perspective whilst we are caught in the confining nexus of human events.

⑤

But in all these speculations, the element of public or collection teshuvah is prominent. The "Messianists" argue that this will follow rather than precede the "ingathering of the exiles." But certainly it is an integral part of the process. I am willing to grant this version of the redemptive sequence. But can an objective appraisal of the religious situation in Israel today in any way justify this heady Messianic anticipation? If the Messiah himself will come kimah kimah ("little by little"), presumably the return to God and Torah will follow the same natural pattern.

With all the piety, fervor, yeshivot, and halakhic publication in contemporary Israel, surely the total scene does not encourage the conclusion that we are in the midst of an incipient religious renaissance which prefigures the full Messianic teshuvah. Why has this element been overlooked?